

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság

2012/2055(INI)

9.5.2012

VÉLEMÉNY

a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság részéről

a Gazdasági és Monetáris Bizottság részére

az alapvető banki szolgáltatásokhoz való hozzáférésről
(2012/2055(INI))

Előadó: Evelyne Gebhardt (*)

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 42. cikke)

(*) Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 50. cikke

PA_NonLeg_art42

JAVASLATOK

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felkéri az illetékes Gazdasági és Monetáris Bizottságot, hogy

- I. illetékes bizottságként az állásfoglalásra irányuló indítványának mellékletébe foglalja bele a következő ajánlásokat:
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikkére,
  - tekintettel az „Egységes piaci intézkedéscsomag: Tizenkét mozgatórugó a növekedés serkentéséhez és a bizalom növeléséhez; Együtt egy újfajta növekedésért” című, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló, 2011. április 13-i bizottsági közleményre (COM (2011) 206),
  - tekintettel Mario Monti „Az egységes piac új stratégiája” című, 2010. május 9-i jelentésére,
  - tekintettel „Az egységes piac létrehozása a fogyasztók és az állampolgárok számára” című, 2010. május 20-i állásfoglalására¹,
  - tekintettel az európaiakat szolgáló egységes piacról szóló, 2011. április 6-i állásfoglalására²,
  - tekintettel az általános érdekű szociális szolgáltatások jövőjéről szóló, 2011. július 5-i állásfoglalására³,
  - tekintettel a fogyasztóvédelmi politika új stratégiájáról szóló, 2011. november 15-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel a fogyasztók jogairól szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁵,
  - tekintettel „A Bizottság munkaprogramja a 2011. évre” című, 2010. október 27-i közleményére (COM(2010)0623),
  - tekintettel „A Bizottság 2012. évi munkaprogramja” című, 2011. november 15-i közleményére (COM(2011)0777),
  - tekintettel a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvről (fogyasztói AVR-irányelv) szóló, 2011. november 29-i bizottsági

---

¹ HL C 161. E, 2011.5.31, 84. o.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0145.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0319.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0491.

⁵ HL L 304., 2011.11.22., 64. o.

javaslatra (COM (2011)0793),

- tekintettel az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről szóló, 2011. július 18-i bizottsági ajánlásra¹,
- tekintettel az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről szóló, 2011. július 18-i bizottsági ajánlásra vonatkozó hatásvizsgálatra (SEC (2011)0906, SEC (2011)0907),
- tekintettel a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre²,
- tekintettel az euroátutalások és -beszedések technikai követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2010. december 16-i bizottsági javaslatra (COM (2010) 0775),
- tekintettel az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/110/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,
- tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁵,
- tekintettel az Európai Parlament megbízásából készített, „Alapszintű banki szolgáltatások” („Basic Banking Services”) című, 2011. november 15-i tanulmányra,
- tekintettel a Triin Saag észt állampolgár által az Unióban egy bankszámla megszüntetése során tapasztalt nehézségekről, 2012. február 17-én benyújtott 0963/2011. számú petícióra,

A. mivel a fogyasztóknak az egész Európai Unióban biztosítani kell a fizetési szolgáltatásokhoz való hozzáférés jogát, és minden tekintetben élvezniük kellene a belső piac előnyeit,

B. mivel ennek a jognak minden olyan személyt meg kellene illetnie, aki jogszerűen tartózkodik az Unióban, és a személyek szabad mozgása a legfontosabb javak közé tartozik,

C. mivel ennek a jognak ki kellene terjednie azokra a személyekre, akiknek bankszámlát kell

---

¹ HL L 190., 2011.7.11., 87. o.

² HL L 319., 2007.12.5., 1. o.

³ HL L 267., 2009.10.10., 7. o.

⁴ HL L 309., 2005.11.25., 15. o.

⁵ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

nyitniuk egynél több tagállamban, a tagállamok mindegyikéhez fűződő kapcsolatuk miatt,

- D. mivel az alapszintű fizetési számlához való hozzáférési jogosultságnak nem lehet feltétele kiegészítő banki szolgáltatások és termékek megvásárlása,
- E. mivel a fizetési számlák megnyitásához a pénzforgalmi szolgáltatók által megkövetelt, a törvényben előírtakon túlmenő meglévő korlátozó jogosultsági kritériumok korlátozzák az Európai Unióban jogszerűen tartózkodó személyek Unión belüli szabad mozgását biztosító jogot;
- F. mivel figyelembe kell venni az Unión belüli különböző bankolási szokásokat,
- G. mivel a Bizottság 2011. évi munkaprogramjában bejelentette, hogy jogalkotási eszközt tesz közzé a bankszámlához való hozzáférésről, azonban ehelyett 2011. július 18-án csupán ajánlást terjesztett elő az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről; mivel ezen ajánlás ellenére 15 tagállam továbbra sem rendelkezik olyan jogi vagy önkéntes rendelkezésekkel, amelyek előírják a bankok számára, hogy alapszintű banki szolgáltatásokat nyújtsanak;
- H. mivel a bankok önkéntes kötelezettségvállalása egyelőre nem járt sikerrel az alapszintű fizetési számlához való egyetemes hozzáférés biztosítása terén; mivel csak jogalkotási eszköz képes gondoskodni a polgárok számára szükséges jogbiztonságról;
- I. mivel – ha az alapszintű fizetési számlák elterjedtebbé válnak – a piacnak is alkalmazkodnia kell az alapszintű bankkártyák hitelkártyákkal párhuzamos széleskörű elfogadása révén;
- J. mivel a fizetési számlához való hozzáférés hiánya megakadályozza a fogyasztókat abban, hogy hozzáférjenek a szokásos pénzügyi szolgáltatások piacához, valamint lényeges javakhoz és szolgáltatásokhoz, és ezáltal gyengíti, illetve megnehezíti a társadalmi és pénzügyi beilleszkedést;
- K. mivel az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésre vonatkozó elveket az egész Unióban rögzíteni kell és következesen kell alkalmazni, tekintettel a társadalmi integráció és társadalmi kohézió előmozdítására,
- L. mivel vitathatatlanul szoros összefüggés van az alacsony jövedelmi szint, a bankszámla hiánya és a társadalmi és pénzügyi leszakadás között,
- M. mivel azok az EU-ban jogszerűen tartózkodó személyek, akik élni kívánnak az európai mobilitás lehetőségével, sokszor nagy akadályokkal szembesülnek,
- N. mivel az egységes eurófizetési térség (SEPA) jelenlegi fejlettségi szakaszában azt kívánja biztosítani, hogy egy bankszámla elégséges legyen az összes belföldi és nemzetközi tranzakció lebonyolítására, a SEPA kialakítása azonban még nem zárult le; mivel ez a helyzet elengedhetetlenné teszi az átláthatóságnak a szolgáltatások és a kapcsolódó költségek tekintetében történő biztosítását, valamint kiegészítő intézkedések megtételét, annak érdekében, hogy a SEPA-t valamennyi tagállamban hatékonyabbá tegyék,

- O. mivel a bankszámlával nem rendelkező fogyasztók kénytelenek készpénzt használni, ami nemcsak a fizetési lehetőségek választékának csökkenését és az elektronikus üzleti forgalomból való kirekesztést jelenti, hanem drágább is;
- P. mivel a bankszámla hiánya jelentősen akadályozza a lakóhely szerinti országban a munkahelyszerzés, a lakásbérlés, az adófizetés és a munkabérszerzés lehetőségét; mivel a bankszámlanyitás elutasítása, illetve a személy lakhelye, valamint szociális és gazdasági helyzete alapján kevésbé kedvező feltételek felajánlása hátrányos megkülönböztetésnek minősül;
- Q. mivel mind a fogyasztók, mind pedig a vállalkozások számára hasznos lenne, ha – az Európai Parlament megbízásából készített tanulmányban foglaltak szerint – 30 millió, bankszámlával nem rendelkező 18 éven felüli ember hozzáférést kapna alapszintű fizetési számlához, és ezzel erősítenék a belső piacot és a fogyasztói jogokat, mivel ez erősítené a belső piacot és a fogyasztói jogokat is;
- II. állásfoglalásra irányuló indítványának mellékletébe foglalja bele a következő ajánlásokat:

1. ajánlás (a fogalommeghatározásokról)

A 2011/83/EU irányelv értelmében a fogyasztó egy olyan természetes személy, aki olyan célból jár el, amely kívül esik kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenysége körén. A Bizottságnak gondoskodnia kellene arról, hogy a „fogyasztó” definíció megfogalmazása magában foglalja az Unió összes mobil polgárát, akinek ezért jogában áll, hogy hozzáféréssel rendelkezzen egy alapszintű fizetési számlához.

Az alapszintű fizetési számlát olyan bankszámlaként kell meghatározni, amely a fogyasztó számára lehetővé teszi, hogy a számla fedezetének mértékéig minden hagyományos fizetési műveletet elvégezhesen.

Az alapszintű fizetési számlához való hozzáférés jogának minden fogyasztóra nézve érvényesnek kell lennie, amíg nem állnak fenn ennek ellentmondó, megkülönböztetéstől mentes, nyomós okok. Ez a jog azonban nem vonja magával a bankszámlával való rendelkezés kötelezettségét.

2. ajánlás (az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről)

A tagállamok biztosítják, hogy bármely, az Európai Unióban jogszerűen tartózkodó fogyasztónak joga legyen a területükön működő alapszintű fizetési számlát nyitni és használni. Ezzel kapcsolatban nincs jelentősége annak, hogy a fogyasztó egy másik tagállamban rendelkezik-e már olyan számlával, amelynek révén annak területén igénybe tudja venni a 3. ajánlásban említett szolgáltatásokat. Ez a jog a fogyasztó pénzügyi körülményeitől függetlenül alkalmazandó.

A tagállamoknak elő kellene írniuk, hogy a lakossági üzletággal rendelkező valamennyi bank köteles legyen alapszintű fizetési számlát felkínálni, hogy megakadályozzák a bankok közötti megkülönböztetést és tisztességtelen versenyt, hacsak a tagállam nem tett már különleges intézkedéseket.

A bankszámlához való hozzáférés korlátozására és megtagadására vonatkozó indokok sokrétűsége kiemelten fontossá teszi, hogy erre valamennyi tagállamban minél hamarabb megoldást találjanak a fogyasztók bankszámlához fűződő egyetemes joga gyakorlásának lehetővé tétele érdekében. A Bizottságnak tehát haladéktalanul jogszabályjavaslatot kellene benyújtani ebben a témában annak érdekében, hogy az alapszintű fizetési számlákhoz való hozzáférés jogát lefektethessék az uniós jogban.

Az alapszintű fizetési számlához való hozzáférési jog megvalósításának módjáról a pénzügyi szolgáltatások nyújtására vonatkozó rendelkezések sokrétűsége miatt az érintett tagállamok döntenek.

A tagállamok biztosítják, hogy az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésre irányuló kérelem elutasítása esetén a pénzforgalmi szolgáltató azonnal, félreérthetetlen és világos megfogalmazásban, írásban és díjmentesen tájékoztassa a fogyasztót az elutasítás okairól és indokolja azt, továbbá felhívja a fogyasztó figyelmét a jogorvoslati lehetőségekre. Ezt a tájékoztatási jogot törvényileg korlátozni lehet, ha a korlátozás a közbiztonság és a közrend céljainak megóvása érdekében hozott szükséges és arányos intézkedést testesít meg. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztóknak lehetőségük legyen panaszt tenni az elutasító határozat kapcsán.

3. ajánlás (jogszabályok a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása terén)

Egy adott tagállamban az alapszintű bankszámlához való hozzáférés jogát a 2005/60/EK irányelvvel összhangban kell biztosítani.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása terén alkotott vonatkozó uniós vagy tagállami jogszabályokból a pénzforgalmi szolgáltató számára fakadó kötelezettségeket a létrejövő uniós jogi aktusok nem érinthetik.

4. ajánlás (az alapszintű fizetési számla jellemzőiről)

Alapszintű fizetési számla segítségével kell megkülönböztetés nélkül biztosítani a fizetési számla megnyitásához, vezetéséhez és megszüntetéséhez, számlakivonatok készítéséhez szükséges összes tevékenységet, a fizetési számlára történő pénzbefizetést, műveletek fogadását, valamint a fizetési számláról történő készpénzfelvételt lehetővé tevő szolgáltatásokat, valamint a csoportos beszedési, átutalási továbbá személyesen végrehajtott és távoli – ideértve az interneten keresztül – fizetési műveletek teljesítését. Az érintett műveletek száma nem korlátozható. Az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésnek nem lehet feltétele kiegészítő szolgáltatások – többek között biztosítás – megvásárlása, további bankszámla megnyitása vagy nem pénzügyi megfontolások – például bérleti szerződés előzetes aláírása – figyelembevétele.

A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az alapszintű fizetési számlát ingyenesen vagy ésszerű díj ellenében biztosítsák.

Meg kell vizsgálni és ki kell dolgozni a feltöltős fizetési kártyák vagy más, ugyanazon célt szolgáló, néhány tagállamban már létező fizetési megoldások alapszintű fizetési számla kiegészítéseként történő használatának lehetőségét.

Napjainkban az alapszintű fizetési számlák közül sok kizárólag interneten keresztül

használható, ami ideálissá teszi ezeket az elektronikus kereskedelemhez, de egyben elérhetetlenné is az internet-hozzáféréssel nem rendelkezők számára. Az alapszintű fizetési számla felhasználóbarát, egyszerű és biztonságos legyen. Ezen túlmenően az ilyen számlák kezelését nem csak online, SMS-ben vagy egyéb telebank eljárás révén kell lehetővé tenni, hanem a helyi fiókokban is.

Az alapszintű fizetési számla használatából fakadó hátrányos megkülönböztetést valamennyi formáját kerülni kell.

A fogyasztóra nézve nem merülhetnek fel túlzottan magas adminisztratív költségek vagy akadályok az egyik banktól a másikba való átlépés, illetve a bankszámla megszüntetése esetén.

A tagállamok számára adott esetben lehetővé kell tenni, hogy a bankoknak engedélyezzék kismértékű folyószámlahitelek nyújtását az átmenetileg negatív egyenlegek fedezésére. Az ilyen kismértékű folyószámlahitelek díjainak ésszerűeknek és legalább olyan kedvezőeknek kell lenniük, mint a szolgáltató szokásos árazási politikája.

A tagállamoknak egyébként jogában áll, hogy megfelelő keretek között előirányozzák a folyószámlahitelek lehetőségét.

A fogyasztó személyes adatait, beleértve a pénzügyi helyzetére vonatkozó adatokat is, minden esetben szabályszerűen védeni kell, és nem szabad továbbadni a fogyasztó hozzájárulása nélkül. Ez különösen a fogyasztó bankszámlanyitásra irányuló kérelmének elutasítását követően érvényes.

A tagállamok és a Bizottság – közintézmények révén, illetve fogyasztóvédelmi szervezetekkel vagy szociális tanácsadó intézményekkel együttműködve – tájékoztató kampányokat indítanak az alapszintű fizetési számlák koncepciójáról, amelyek célja, hogy a fogyasztók jobban megértsék az ilyen számlákhoz való hozzáférés jogát.

Uniós szinten az ilyen tájékoztató kampányoknak különösen az Unió-szerte elérhető alapvető banki szolgáltatásokra és a hozzáféréshez való, határokon átnyúló jogokra kell felhívniük a figyelmet. Tagállami szinten az ilyen tájékoztató kampányoknak az alapszintű bankszámla jellemzőivel, feltételeivel és a gyakorlati lépésekkel kapcsolatos szükséges és érthető tájékoztatás biztosítását kell célozniuk, miközben foglalkozniuk kell a fogyasztók különleges aggályaival. A tagállami szintű kommunikációs kampányokat adott esetben több nyelven is le kell bonyolítani.

A fogyasztók számára az alapszintű fizetési számla használatának előnyeire való figyelemfelhívásnak és a pénzügyi ismeretek közvetítésének van a legnagyobb jelentősége; ez megerősíti őket és biztosítja az egységes piaci integrációjukat.

A pénzforgalmi szolgáltatókat kötelezni kell arra, hogy a felkínált alapszintű fizetési számlával és a használatukra vonatkozó bármiféle költséggel és feltétellel kapcsolatos szükséges információkat írásban adják át a fogyasztóknak. A fogyasztókkal közölni kell, hogy az alapszintű fizetési számlához való hozzáférés érdekében nem kötelező igénybe venni kiegészítő szolgáltatásokat. A szolgáltatások költségeit érthető, összehasonlítható módon, kisbetűs részek vagy rejtett költségek nélkül kell megadni.

A pénzforgalmi szolgáltatások feltételeit és a pénzforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatos tájékoztatást átláthatóan kell kialakítani.

A bankjegykiadó automatákból történő készpénzfelvételnek díjmentesnek kellene lennie függetlenül attól, hogy az automata melyik bank tulajdonában van.

5. ajánlás (a peren kívüli vitarendezési mechanizmusokról)

A tagállamok biztosítják a viták peren kívüli rendezésére vonatkozó megfelelő és hatékony jogorvoslati eljárások létrehozását, adott esetben már meglévő struktúrák igénybevételével.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy megfelelő és hatékony vitarendezési és jogorvoslati eljárások álljanak rendelkezésre a pénzforgalmi szolgáltatóra és a fogyasztóra vonatkozó jogszabályban meghatározott elvek szerint keletkező jogokat és kötelezettségeket érintő viták bíróságon kívüli rendezésére. Az ilyen vitarendezési és jogorvoslati eljárásokat, nemzeti és határon átnyúló szinten egyaránt elérhetővé kell tenni a hatályos jogszabályok értelmében. Adott esetben igénybe lehet venni a FIN NET rendszert a vitarendezés során.

Ezen a területen tagállami szinten érvényben lévő jogszabályoknak való megfelelést felügyelő testületeknek a bankintézetek számára bevált gyakorlatokon alapuló eljárásokat kell kidolgozniuk és ezeket egész területükön népszerűsíteniük kell. Az e területen elért eredményekről a Bizottságot is tájékoztatni kell. Az olyan bizottsági kezdeményezéseknek, mint az Europe Direct információs központok vagy a SOLVIT-hálózat, továbbá az olyan nemzeti intézményeknek, mint a pénzügyi ombudsmanok és a fogyasztóvédelmi szervezetek – amelyekhez a banki szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos lakossági panaszok jutnak el –, ugyancsak tájékoztatni kellene a Bizottságot megállapításaikról és következtetéseikről, mivel ezek az átlagpolgárok és ügyfelek által tapasztalt problémákat tükrözik.

Az érintett nemzeti hatóságoknak fel kell tárnuk a bevált gyakorlati megoldásokat és lépéseket kell tenniük a bankintézetek minden olyan intézkedése ellen, amely sérti a fogyasztók alapszintű fizetési számlákhoz fűződő jogát.

6. ajánlás (a végrehajtásról és felülvizsgálatról)

A Bizottság az uniós jogi aktus hatálybalépését követően legkésőbb három éven belül részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogszabály átültetéséről és végrehajtásáról. A jelentésnek ezenkívül vizsgálnia kell azt a kérdést, hogy szükségesek-e további intézkedések, adott esetben pedig tartalmaznia kell az uniós aktus módosítására vagy kiegészítésére vonatkozó javaslatokat.

A tagállamok biztosítják, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók rendszeres időközönként megbízható tájékoztatást nyújtsanak a nemzeti hatóságok számára a megnyitott alapszintű fizetési számlák számáról, az alapszintű fizetési számlák nyitása iránti elutasított kérelmek számáról és az elutasítások okairól, az ilyen számlák megszüntetésének számáról, valamint az alapszintű fizetési számlákhoz kapcsolódó díjakról.

A Bizottság ellenőrizze a kapott adatokat, és vonjon le következtetéseket a jogszabály hatékonyságára nézve mind a bankszámlával nem rendelkező lakosságra, mind a mobil munkavállalókra vonatkozóan. A Bizottság adott esetben dolgozzon ki javaslatokat az uniós jog ezen a területen történő továbbfejlesztésére.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	8.5.2012
A zárószavazás eredménye	+: 36 -: 0 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Pablo Arias Echeverría, Adam Bielan, Jorgo Chatzimarkakis, Sergio Gaetano Cofferati, Birgit Collin-Langen, Cornelis de Jong, Christian Engström, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Mikael Gustafsson, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Franz Obermayr, Sirpa Pietikäinen, Mitro Repo, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Raffaele Baldassarre, Marielle Gallo, Anna Hedh, Emma McClarkin, Antonyia Parvanova, Konstantinos Poupakis, Olle Schmidt, Sabine Verheyen
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Joseph Cuschieri